

Bruxelles, 30. rujna 2025.
(OR. en)

13357/25

RECH 413
COMPET 932
IND 379
MI 701

ISHOD POSTUPAKA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Na datum: 30. rujna 2025.

Za: Delegacije

Br. preth. dok.: 12821/25

Predmet: Važnost istraživanja i inovacija u Strategiji EU-a za start-up i scale-up
poduzeća
– zaključci Vijeća (odobreni 30. rujna 2025.)

Za delegacije se u Prilogu nalaze Zaključci Vijeća o važnosti istraživanja i inovacija u Strategiji EU-a za *start-up* i *scale-up* poduzeća, koje je Vijeće odobrilo na 4119. sastanku održanom 30. rujna 2025.

**ZAKLJUČCI VIJEĆA O VAŽNOSTI ISTRAŽIVANJA I INOVACIJA U STRATEGIJI EU-
A ZA START-UP I SCALE-UP PODUZEĆA**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

PODSJEĆAJUĆI NA

- svoje zaključke od 2. prosinca 2022.¹ o Novom europskom programu za inovacije, u kojima se prepoznaje da su inovativna *start-up* poduzeća i MSP-ovi ključni akteri u transformaciji europskog gospodarstva i da je potrebno poboljšati pristup financiranju *scale-up* poduzeća;
- svoje zaključke od 23. svibnja 2024.² o jačanju vrednovanja znanja kao alata za otpornu i kompetitivnu industriju te stratešku autonomiju u otvorenom gospodarstvu u Europi;
- svoju preporuku o programu politike EIP-a za razdoblje 2025. – 2027.³ u kojem se utvrđuju mjere relevantne za strategiju za *start-up* i *scale-up* poduzeća kao što su vrednovanje znanja, istraživačka i tehnološka infrastruktura, održive istraživačke karijere, rodna ravnopravnost i uključivost, industrijska transformacija i reforma vrednovanja istraživanja;
- zaključke Europskog vijeća od 26. lipnja 2025.⁴ u kojima se pozdravlja Komisijina „Strategija EU-a za *start-up* i *scale-up* poduzeća” i poziva na brz početak rada na njezinoj provedbi.

PRIMAJUĆI NA ZNANJE:

- Lettino izvješće iz travnja 2024. naslovljeno „Više od tržišta”, u kojem se ističe potreba za jačanjem financijske potpore *start-up* i *scale-up* poduzećima;

¹ 15602/22.

² 10182/24.

³ SL C, C/2025/3593, 30.6.2025.

⁴ EUCO 12/25.

- Draghijevo izvješće iz rujna 2024. naslovljeno „Budućnost europske konkurentnosti”, u kojem se naglašava da Europa ima mnogo talentiranih istraživača i poduzetnika, ali joj nedostaje dinamika za pretvaranje inovativnih ideja u komercijalne uspjehe te da treba poboljšati uvjete za revolucionarne inovacije u zajedničkim europskim programima istraživanja i inovacija;
- Heitorovo izvješće iz listopada 2024. naslovljeno „Usklađivanje, djelovanje i ubrzanje” u kojem se poziva na jačanje globalne konkurentnosti Europe poticanjem učinkovitih istraživanja, inovacija i *scale-up* poduzeća te izbjegavanjem odljeva mozgova iz redova poduzetnika i propuštanja prilika za lokalni europski ekosustav;
- unatoč tome što se 20 % ukupnih sredstava dodjeljuje MSP-ovima, rezultati privremene evaluacije programa Obzor Europa⁵ pokazuju da trajni manjak financijskih sredstava u *scale-up* fazi te vrednovanje znanja i dalje predstavljaju izazov.

AMBICIOZAN EKOSUSTAV *START-UP* I *SCALE-UP* PODUZEĆA ZA EUROPU

1. POZDRAVLJA Strategiju za *start-up* i *scale-up* poduzeća kao važnu prekretnicu u jačanju europske konkurentnosti i poticanju inovacija. ISTIČE da je hitno potrebno usklađeno i odvažno djelovanje kako bi se premostio inovacijski jaz u odnosu na globalne konkurente i unutar Unije te osiguralo nastavak visoke razine blagostanja, gospodarske sigurnosti i strateške autonomije uz istodobno očuvanje otvorenog gospodarstva u Uniji. PODSJEĆA NA složenu dinamiku inovacijskih ekosustava koja zahtijeva sudjelovanje mnogih aktera duž lanca vrijednosti i funkcionalne sustave povratnih informacija od inovatora prema istraživanju. NAGLAŠAVA da postizanje napretka u provedbi strukturnih politika EIP-a i djelovanja EIP-a može znatno doprinijeti ciljevima Strategije za *start-up* i *scale-up* poduzeća.
2. POTIČE Komisiju da u suradnji s državama članicama brzo iznese jednostavne i praktične definicije *start-up* i *scale-up* poduzeća, poduzeća srednje tržišne kapitalizacije, inovativnih poduzeća i poduzeća u teškoćama. PREPOZNAJE važnost budućih definicija za regulatorne potrebe i potrebe financiranja. PODSJEĆA na ambicije Komisije da smanji birokraciju u propisima i zahtjevima za izvješćivanje, pojednostavi njihovu praktičnu provedbu i smanji administrativno i gospodarsko opterećenje u korist dionika, osobito MSP-ova.

⁵ 8526/25.

3. PREPOZNAJE važnost pristupa sa svim dijelovima vlade za potporu, privlačenje i zadržavanje *start-up* i *scale-up* poduzeća u Europi te za provedbu strategije. POTVRĐUJE da mnoge mjere utvrđene u strategiji nadilaze opseg istraživanja i inovacija te da će se dalje razvijati drugim aktima, kako je predložila Komisija. Stoga se ovi zaključci usredotočuju na aktivnosti povezane s istraživanjem i inovacijama kako bi se skrenula pozornost na važnost tog segmenta lanca vrijednosti u provedbi strategije.

STVARANJE ČVRSTIH TEMELJA ZA ISTRAŽIVANJE I INOVACIJE

4. ISTIČE važnost osiguravanja predvidljivosti i usklađenosti programa, strategija i propisa financiranja kako bi se *start-up* i *scale-up* poduzećima te ulagačima osiguralo pouzdano okruženje, čime bi se olakšalo dugoročno planiranje. NAGLAŠAVA potrebu za poticanjem poduzetništva i spremnost na preuzimanje rizika, uključujući pravo na neuspjeh i ponovno pokretanje nakon neuspjeha. POTIČE *start-up* poduzeća da ostvare ambicije za rast i POZIVA Uniju i države članice da osiguraju odgovarajuće okvirne uvjete.
5. POTVRĐUJE da snažni istraživački i inovacijski ekosustavi koji potječu iz visokih učilišta i istraživačkih organizacija imaju važnu ulogu u podupiranju osnivanja i rasta *start-up* i *scale-up* poduzeća time što omogućuju pristup talentima, ključnoj infrastrukturi i povezanim uslugama. NAGLAŠAVA da su ti ekosustavi ključni za „zadržavanje, stabiliziranje i rast” akademskih *spin-off* i *start-up* poduzeća, a osobito poduzeća koja se bave dubokom tehnologijom u Uniji. Dugoročna suradnja visokih učilišta i istraživačkih organizacija i industrije u takvim ekosustavima omogućuje vrednovanje i prijenos znanja. POTIČE, među ostalim, saveze europskih sveučilišta da ojačaju svoje aktivnosti povezane s inovacijama i vrednovanjem znanja.

6. UVIĐA da primjena postojećih pravila o državnim potporama predstavlja izazov za visoka učilišta i istraživačke organizacije u pružanju potpore *start-up* poduzećima iz njihovih ekosustava, osobito pri pružanju pristupa uslugama i infrastrukturi ili prijenosu prava intelektualnog vlasništva na ta *start-up* poduzeća. PREPORUČUJE Komisiji i državama članicama da traže rješenja unutar postojećeg regulatornog okvira. POZDRAVLJA dodatne smjernice Komisije o provedbi pravila o državnim potporama namijenjene državama članicama i POZIVA da se u tim smjernicama osvrne na provedbu postojećih pravila o državnim potporama povezanih s visokim učilištima i istraživačkim organizacijama.
7. POTVRĐUJE središnju ulogu visokih učilišta i istraživačkih organizacija u pružanju vrhunskog istraživanja i obrazovanja, uz istodobno poticanje inovacija podupiranjem prijenosa znanja i tehnologije te poduzetništva. ISTIČE ulogu uređâ za prijenos znanja i tehnologije (s dostatnim resursima) u poticanju i podupiranju suradnje između visokih učilišta i istraživačkih organizacija i poduzeća te u usmjeravanju istraživanja u inovacije spremne za tržište i *spin-off* poduzeća. PRIMA NA ZNANJE planove Komisije za izradu nacрта za licenciranje, podjelu naknada za licenciju i prihoda te sudjelovanje u vlasničkom kapitalu za visoka učilišta i istraživačke organizacije i njihove ulagače prilikom komercijalizacije intelektualnog vlasništva i osnivanja *spin-off* poduzeća. POZIVA Komisiju da utvrdi načine za bolje iskorištavanje rezultata istraživanja koji se financiraju iz programa EU-a u Uniji.

POTICANJE, PRIVLAČENJE I ZADRŽAVANJE TALENATA I VJEŠTINA

8. POZDRAVLJA snažnu usredotočenost na talente i vještine u strategiji i PREPOZNAJE da je za snažan ekosustav *start-up* i *scale-up* poduzeća potrebna visokokvalificirana radna snaga u područjima kao što su znanost, tehnologija i inženjerstvo te pravno, komercijalno i financijsko stručno znanje. POTIČE države članice i regije da podrže visoka učilišta i istraživačke organizacije u jačanju inovacijskih i poduzetničkih vještina u okviru kurikuluma i programa osposobljavanja, poštujući pritom akademsku slobodu, institucionalnu autonomiju i nacionalne kompetencije. Uklanjanje rodnog jaza ključno je kao pitanje socijalne pravde i strateških ulaganja u konkurentnost i produktivnost Unije. NAGLAŠAVA važnost promicanja rodne ravnopravnosti i sudjelovanja žena te poduzetništva i vodstva u inovacijama i *start-up* poduzećima. Inovacijske i poduzetničke vještine nisu relevantne samo za studente i akademsko osoblje, već i za administrativno osoblje odgovorno za podupiranje istraživanja i inovacija, prijenos i vrednovanje znanja u visokim učilištima i istraživačkim organizacijama. NAGLAŠAVA potrebu za izgradnjom kapaciteta te razmjenom iskustava i dobrih praksi. NAPOMINJE da transnacionalne mreže visokih učilišta i istraživačkih organizacija mogu imati ključnu ulogu u postizanju tih ciljeva. PREPOZNAJE ulogu Europskog instituta za inovacije i tehnologiju (EIT) u tom kontekstu.

9. PODSJEĆA da izazov nije samo privlačenje talenata, već i poticanje i zadržavanje talenata u Uniji. POZDRAVLJA inicijativu Komisije „Odaberi Europu” i POTIČE Komisiju da se nadoveže na postojeće programe i instrumente kao što su ERASMUS+, Europsko istraživačko vijeće (ERC), aktivnosti Marie Skłodowska-Curie i EURAXESS, čime se nadopunjuju nacionalne i regionalne nadležnosti i inicijative. ISTIČE da bi istraživači izvan EU-a koje privuku visoka učilišta ili istraživačke organizacije također trebali moći prijeći na poduzetničke uloge ili radna mjesta u *start-up* i *scale-up* poduzećima ili većim poduzećima koja traže njihovo stručno znanje. SLAŽE SE da je potrebno nagraditi istraživače u njihovoj karijeri ne samo radi broja i učinka njihovih publikacija, već i za znanstvenu vrijednost njihovih napora u prijenosu i vrednovanju znanja, komercijalizaciji njihovih rezultata i sudjelovanju u dijalogu o razmjeni znanja s kreatorima politika i građanima. PREPOZNAJE važnost aktualnog rada u okviru inicijative Koalicija za poboljšanje procjene istraživanja (CoARA). NAGLAŠAVA da bi se ti naponi trebali ulagati u skladu s odgovarajućim zaštitnim mjerama za sigurnost istraživanja⁶. POTIČE Komisiju da se nadoveže na postojeće poticaje za nagrađivanje istraživača u najavljenom nacrtu okvira za razvoj akademske karijere, pod uvjetom da se on provodi na dobrovoljnoj osnovi.

PRISTUP INFRASTRUKTURI I UMREŽAVANJE EKOSUSTAVA

10. PONOVRNO ISTIČE važnost najsuvremenije, vidljive i lako dostupne istraživačke i tehnološke infrastrukture za uspješan i konkurentan ekosustav istraživanja i inovacija u Uniji. TRAŽI od Komisije da na najbolji način iskoristi trenutačno mapiranje infrastrukture i da rezultate podijeli na platformi prilagođenoj korisnicima koja se redovito ažurira. POZDRAVLJA predloženu „Povelju o pristupu za industrijske korisnike” kako bi se Uniji i državama članicama olakšalo pružanje potpore *start-up* i *scale-up* poduzećima u pristupu relevantnoj regionalnoj, nacionalnoj ili prekograničnoj infrastrukturi i s njom povezanim uslugama. POZIVA Komisiju da predloži način provedbe Povelje o pristupu na razini Unije te na nacionalnoj i regionalnoj razini.

⁶ SL C, C/2024/3510, 30.5.2024.

11. POZDRAVLJA ideju jačanja umrežavanja i suradnje europskih centara za *start-up* i *scale-up* poduzeća, nadovezujući se na postojeće inicijative kao što su savezi europskih sveučilišta i organizacija Rise Europe, Startup Europe i Europski savez Startup Nations (ESNA). UVIĐA da su za poticanje i održavanje tih centara potrebni prioriteta i angažman na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini te PODSJEĆA na potrebu za povezivanjem regionalnih inovacijskih dolina diljem EU-a, kako je navedeno u Novom europskom programu za inovacije. NAGLAŠAVA važan doprinos privatnog i javnog financiranja postizanju cilja od 3 % BDP-a za istraživanje i razvoj te POTIČE veća poduzeća da surađuju sa *start-up* i *scale-up* poduzećima te da uspostave poslovne odnose kako bi se zadržale domaće inovacije.
12. POTIČE Komisiju da iskoristi digitalne tehnologije za promicanje međusobne povezanosti centara diljem Unije. PREDLAŽE da se mreža centara uključi u sljedeće aktivnosti razmjene najboljih praksi kako bi se uskladila potpora *start-up* i *scale-up* poduzećima u Uniji: razvoj ekosustava *start-up* i *scale-up* poduzeća, suradnju i otvorene inovacije između visokih učilišta i istraživačkih organizacija te *start-up*, *scale-up* i većih poduzeća, načela FAIR za podatke, upravljanje početnim financiranjem, pristup i koordinaciju Unijinih, nacionalnih, regionalnih i lokalnih sustava financiranja te poboljšanje pristupa financiranju, uključujući financiranje rizika. Mreža bi trebala dodatno promicati primjenu Povelje o pristupu za industrijske korisnike i pružati savjete o pristupu istraživačkoj i tehnološkoj infrastrukturi, upravljanju pravima intelektualnog vlasništva i primjenjivim pravilima o državnim potporama. ISTIČE važnost pružanja dobro usmjerene potpore MSP-ovima u njihovoj internacionalizaciji i pristupu globalnim tržištima, kao što je pokazala mreža EUREKA.

13. PREPOZNAJE važnost regulatornih izoliranih okruženja za olakšavanje ulaska inovacija na tržište podupiranjem inovativnih *start-up* i *scale-up* poduzeća u razvoju i ispitivanju novih ideja, procjeni regulatorne usklađenosti novih tehnologija, proizvoda i rješenja, poboljšanju regulatornog učenja te izdavanju preporuka za prevladavanje regulatornih prepreka. POTIČE razvoj jasnih, učinkovitih i nebirokratskih pravila za regulatorna izolirana okruženja – uključujući izolirana okruženja na razini Unije, u skladu s postojećim instrumentima i standardima, kao što su prava intelektualnog vlasništva i zaštita okoliša – u predstojećem prijedlogu europskog akta o inovacijama. PREPORUČUJE Komisiji da izradi pouzdanu metodologiju i procese za brzu i učinkovitu provedbu regulatornih izoliranih okruženja.

PREMOŠĆIVANJE FINANCIJSKIH NEDOSTATAKA U LANCU VRIJEDNOSTI

14. PREPOZNAJE ulogu Europskog vijeća za inovacije (EIC) u podupiranju inovativnih europskih *start-up* i *scale-up* poduzeća te POZDRAVLJA najavljena pojednostavnjenja njegovih pravila i PRIMA NA ZNANJE namjeru Komisije da se nadahne praksama poput onih iz agencija za napredne istraživačke projekte (ARPA). SLAŽE SE da bi manjak financijskih sredstava za *scale-up* poduzeća trebalo što prije riješiti. PRIMA NA ZNANJE obrazloženje za uspostavu Fonda za *scale-up* poduzeća u Europi, koji bi se trebao uspostaviti u okviru Fonda EIC-a u suradnji s privatnim sektorom kako bi se premostio manjak financijskih sredstava za *scale-up* poduzeća koja se bave dubokom tehnologijom. POZIVA Komisiju da pruži više informacija o fondu za *scale-up* poduzeća u Europi i da ga jasno pozicionira u cjelokupnom okruženju financiranja, sa sinergijama s drugim instrumentima Unije, osobito s programom InvestEU, kao i s nacionalnim i regionalnim instrumentima. POZIVA Komisiju da brzo predloži osnivanje fonda za *scale-up* poduzeća u Europi, njegovu upravljačku strukturu i izvore financiranja, kao i strateške sektore koji će dobiti potporu u okviru trenutnog višegodišnjeg financijskog okvira (VFO), ne dovodeći u pitanje pregovore o VFO-u za razdoblje nakon 2027.
15. UVIĐA da bi početni krugovi financiranja usmjereni na rane faze, od zamisli do osnivanja *start-up* poduzeća, trebali biti pokriveni na nacionalnoj, regionalnoj i institucionalnoj razini u skladu s načelom supsidijarnosti. POZIVA Komisiju, države članice i regionalna tijela da istraže sinergije s relevantnim mjerama kohezijske politike.

16. POZIVA Komisiju da pojednostavi instrumente financiranja i uslužne platforme za *start-up* i *scale-up* poduzeća, kao i instrumente mobilnosti za studente, istraživače, poduzetnike i radnike u okviru trenutnog VFO-a. POZIVA Komisiju da uspostavi platformu „sve na jednom mjestu” kako bi korisnici na resursno učinkovit način usporedili i pronašli najbolje opcije te im pristupili. U mjeri u kojoj je to moguće trebalo bi integrirati i informacije o nacionalnim programima i njihovim zahtjevima za pristup te informacije o resursima, uključujući poduzetnički kapital i druga privatna ulaganja za *start-up* i *scale-up* poduzeća. ISTIČE da je koordinacija s relevantnim dionicima ključna za izbjegavanje udvostručavanja. PREPORUČUJE da Komisija razmotri uvođenje dokaza koncepta ili dokaza tržišnih opcija za sve relevantne projekte u području istraživanja i inovacija koje financira Unija, a ne samo u okviru ERC-a i EIC-a. POTIČE Komisiju da iznađe nove metode za podizanje razine osviještenosti i da promiče korištenje inovativnih tehnologija u javnom i privatnom sektoru. ZALAŽE se za proaktivniju upotrebu pretkomercijalne nabave kako bi se uspostavila sučelja između inovatora i naručitelja u javnom i privatnom sektoru.

SNAŽNA PROVEDBA

17. POZIVA Komisiju da u suradnji s državama članicama utvrdi nove trendove, disruptivne tehnologije i tržišne nedostatke u svim programima Unije te nacionalnim i regionalnim programima i da distribuira rezultate u okviru tih programa. POTIČE Komisiju i države članice da se uključe u bliski dijalog o budućim strateškim prioritetnim područjima za programiranje na temelju prikupljenih dokaza.
18. POZDRAVLJA najavljenju ljestvicu uspješnosti za europska *start-up* i *scale-up* poduzeća te skup ključnih pokazatelja uspješnosti i PREDLAŽE da se istraže sinergije s okvirom za praćenje EIP-a i drugim relevantnim instrumentima. POZIVA Komisiju da uključi strateške sektorske raščlambe za ključne pokazatelje uspješnosti, kao i pokazatelje koji odražavaju doprinos visokih učilišta i istraživačkih organizacija. ISTIČE važnost dostupnosti i otvorenosti podataka te jasnih metodologija za prikupljanje podataka. TRAŽI da se za optimalne usporedbe među zemljama primijeni ponderiranje na temelju broja stanovnika.

19. TRAŽI od Komisije da redovito izvješćuje države članice o provedbi strategije i POZIVA Komisiju i države članice da uspostave odgovarajući mehanizam za koordinaciju i praćenje Strategije za *start-up* i *scale-up* poduzeća, uzimajući u obzir postojeće forume, kao što je Forum EIC-a, i s ciljem smanjenja opterećenja u pogledu izvješćivanja.
-